

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Корто пошт. шавн. 143322.
Адреса для телеграм:
"Діло", Львів.
Год. Редактор приймає від
11—12 год. передплату
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
М. сячно: в рік 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацькій 20 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИКІРНИКА
20 сот.

"ЧЕРВОНА КАЛИНА" видавнича кооператива у ЛЬВОВІ

відкрила
з днем 1. серпня ц. р.
348 СВОЮ 1-5

КНИГАРНЮ в ЗОЛОЧЕВІ.

Надії на Америку.

Львів, 29. серпня 1928.

Вже не раз на сторінках нашого органу порушували ми справу потрібного нам кредиту для оживлення висохлих артерій нашого господарського організму. Вже не раз визнавали ми наші відповідальні чинники: економічно-фінансові до спільних, плянових зусиль в цьому напрямку, закинувши індивідуалістичні тенденції економічної праці й об'єднуючись в одну Українську Центральну Економічну Раду для вироблення пляну української економічної політики й здобуття потрібного кредиту під прапором об'єднаного авторитету. Одночасно вказували ми на Америку, як єдине джерело здорового кредиту, як єдину збірницю капіталу.

На жаль, наш голос з трудом промовляє собі дорогу серед заінтересованих чинників. Можна навіть сказати, що він без відомого повертається до нас. У вказаному часі на порядок дня в пресі поставлено справу відбудови й розбудови кредитних кооператив на основі самовистарцальності, себ-то власними силами й засобами нашого населення під Польщею. При тому, як значаюча була, рішачою була аналогія з Познанщиною. Однак автори тих проєктів забувають, що наша територія була тереном воєнних ділань на протязі шість літ та що війна й повстання поглинули не лише всі наші збереження й надбання, але й багато реальних вартостей. З того господарського побовища, яким від довшого часу є українська територія під Польщею, важко добути готівку на виповнення українських кредитових установ. Хоч як правдивими й доцільними можуть бути шлях і основа вказуваної самовистарцальності, то однак вона затягує процес відбудови кред. устнов, відштовхуючи нас далеко позаду в госп. перегонах. А наслідок того є й буде такий, що ми збережемо тісну "самовистарцальність", але за той час земля та варстаті праці й продукції найдуться в чужих руках, в руках тих, що розпоряджаються великим і творчим капіталом.

Коли можна порівняти велике з малим, то більшовики вже десять літ вертаються в благодію колесі "самовистарцальності" і — хоч є вірний від безпосереднього постороннього натиску у своїй внутрішній господарській політиці, то все-таки постійно заломлюються, хоча б робили пошукуючи чужого капіталу. Зате країни, що здобули капітал з багатого американського резервуару, виявляють нечувані економічно-творчі розмах.

І нам не лишається ніщо іншого, як апелювати до наших американських братів, щоб одержати до обороту частину їх готівкових збережень, даючи можливість в теперішніх умовах реально забезпечити економіку в наші установи, в наше економічне життя капіталом. Наші статті в тім справі, до яких так

здержливо, навіть холодно поставилися наші фінансисти й суспільні діячі, пайшли досить голосний і вбачний відгомін серед американських земляків. Вони виявляють готовність прийти з допомогою нашому народньому господарству, тільки викидають ініціативи з нашого боку. Знаємо це з листів до нашої редакції: відзивів у пресі.

Перед місяцем порушила цю справу філадельфійська "Америка" в передовиці "Надії на американських українців". Вона зазначає, що країні в першу чергу потрібно грошей для кооператива, а головню для селян на купно землі. Бо

"як нема землі, то нема нічого в такому хліборобському краю, як Галичина. І власне треба в Галичині готівки на купно землі передовсім, а відтак на кредити для кооператива. Старий край сподіється, що дістане готівку від українців в Америці. Не яко дар, жертву, запомогу, але яко зворотну позичку... Якоби американські й канадські українці були заснадали доларами українські банки у Львові (нпр. Земельний Банк Протечний), то українські селяни в Галичині були би вже закупили панські землі і були би вже віддали землякам в Америці позичені долари з процентом. Це значить, що було би вже домовано дуже велике діло, якого значіння газета навіть не може описати. Дехто міг би на це сказати: "Пощо купувати землю, коли вони і так колись придуть селянам без грошей!" Так, віримо, що колись придуть. Але коли, того ніхто не знає. А тимчасом українські селяни могли їх купити і сплатити."

А ми до тих міркувань ще додамо: Віримо, що колись ті гроші придуть селянам без грошей, але лякаємось, що то може бути — як кажуть — гірчина після обіду, що то буде в часі, коли велика більшість панських маєтків буде вже розпарцельована між чужинцями, між тих, що мали засоби на купно землі.

Очевидно, не лише земля входить в гру, але й поправа та раціоналізація господарства, розбудова

варстатів праці, підтримка початків української торгівлі, творення промислу то-що.

А наші земляки в Америці розпоряджаються великим готовим капіталом в американських банках. Без пересадки можна сказати, що збереження наших земляків у Зєдинених Державах і Канаді перевищують суму 100 (сто) мільйонів доларів. Очевидно, цими грошми розпоряджаються американські банкирі по своїй влодобі, даючи позички Німеччині, Польщі, Румунії, Югославії й іншим державам. Отже часто діється навіть так, що гроші українських фермерів у Канаді й українських робітників у Зєдин. Державах, є направлені проти нас, проти наших інтересів, що при їх допомозі відбувається господарське, а тим самим і політичне зміцнення нашого противника та ослаблення нашого народу на всіх ділянках життя і розвитку.

Якже інакше виглядала би справа, колиб хоч десята, навіть двадцята частина цих збережень нашлася в наших руках і була повернена на службу нашому народньому господарству.

Тому вважаємо своїм обов'язком ще раз пригадати цю справу нашому громадянству в краю і за океаном. Наші надії на Америку, на цей резервуар капіталу, на наших американських земляків, на їх патріотизм і власний інтерес, є великі, слушні й оправдані. Цю слушність починають признавати нам і за океаном. Тепер іде вже лише про ініціативу і плянову роботу з нашого боку. Не тратимо надії, що покликані до того країні чинники вийдуть з дотеперішньої резерви і об'єднавшись в Українську Центральну Економічну Раду розпочнуть негайні заходи в справі придання частини готівкових збережень наших американських братів на цілі нашого народнього господарства.

Національне виховання в наших бурсах.

(Членам виділів бурс під розвагу.)

Виховання молоді в наших бурсах не мовляно живо обговорювано на сторінках "Діла". І нема в тім нічого дивного, що почали в нас звертати племну увагу на бурси, бож тоді в них маємо змогу самі виконувати значний відсоток нашої молоді. На жаль, всі бачимо, що повстання молоді, яка опускає мурі середніх шкіл, чогось не достає. З одної сторони сазнаєш у неї брак охоти і запалу до народньої праці, а з другої сторони тут і там сазнаєш і прояви вузького егоїзму, який часто заводить її на манівці. Все це відштовхує молоді від старших проявників народу, бо навіть авторитарну прираву між старшим і молодшим поколінням, даразці способи є тут конче. Та щоб зарізати цю лаяву, мусимо найперше добути дієси причини того стану, — бо оправдання молоді "доволною психологією" є хибне в навіть шкідливе.

Одну з найважливіших причин такого стану є сучасне виховання молоді в

середніх школах, а при тім брак рівнозначного протидіання цьому шкідливому вихованню. Твердження такого протидіання повинні бути: різна хата, якщо діти мешкають у родичів, а не мешкають у бурсі. Ті повинні узагальнювати молоді у твердих національних паніях так, щоб від нього могли відійтися навіть дуже сильні наступні в школі. Маючи на увазі позицію, вартоб застановитися над тим, чи молоді в теперішніх бурсах одержує певне національне виховання? А питання це тим важливіше, що, як вже знаємо, такого виховання наша молоді у школі зовсім не знаходить. Та майбутнє не повинно, якщо скажемо, що наші бурси в тім випадку майже зовсім не сповняють цього так важкого завдання. Іх видані, аж злизується треба, не старіються дати тепер навіть такого національного виховання молоді в повсякденній інституції, як там одержували інтомії перед війною. Бо в повсякденній

часках по деяких містах фактові-історичні або українські заходили часто, на прохання виділів, до бурс і розказували там молоді про світлі годині з нашої минулості, і робили те, не забуваймо, тоді, коли в наших гімназіях учили ще "Історії рідного краю" як окремого предмету. Тепер же, як знаємо, в гімназіях "з руською мовою навчання" цього предмету зовсім не вчать; а якщо учитель зачіпав його у зв'язку з всебітньою історією, то подасть події в сажесвітнісчій осягаєнці, бож учать історії вже і по наших гімназіях поляки.

А що робиться по бурсах? Там молоді, поза харчем, "бурсацькою" дисципліною і доглядом, щоб приготувалися з лекції "дз. зятря", не знаходять більше нічого. Вина цього в тім, що наше громадянство гімназізною молоді зовсім не інтересується, а виділи бурс заважають займатися тільки іменуваним настоятелі і фінансовими справами — переслідують змиски чи страхи, а про національне виховання повнірної їм молоді навіть не думають. Правда не можна і таких справ та обов'язків виділів трактувати з миловаженням, бо вони становлять підставу існування бурс, але цього ще мало. При тім слід замітити, що і в доборі настоятелів виділів не заслідді мають щасливу руку. І в тім нічого дивного. При таких іменуваннях часто можна почути таку аргументацію за кандидатом як його матеріальна скрута, брак відповідного мешкання, педагогічна строгість і т. д. І це значаєть якостаріч. Буває часом і таке, що виділи, як сазуно змिति і Зубрей ("Діло" ч. 157), позначають першого ліпшого на настоятелі — молоді, щоб там хтось був. А так воно не повинно бути. При таких іменуваннях повинні члени виділів всесторонньо застановитися над кандидатом і пошукати не настоятелів, але таких викладачів, які визначаються національними адносьностями, які своєю громадянською працею дають заворуку, що поври домашній нагала їх головним завданням буде вполювати у молоді незерезанені ідеали наші в безграничній любові до них. При тім слід зазначити, що в тому напрямку мусить з успіхом працювати зовсім такий викладач, який любить молоді; отже виділові повинні і це мати на увазі.

В імі майбутнього нації треба тисати ліричати і з цим поглядом, що тільки такі люди налізяться на управління, котрі в своїй адоцідній майбутній громаді (хоч би навіть і коштом жовукалі учнів) та що живуть такі викладачі "міло сповняють свій педагогічний обов'язок, не з безоглядною строгістю, а змилосердяючи того, щоб учень сабоділо не рушався в бурсі тільки гаведю сазує при тім над іменуваним підручником і щоб бігали Боже, котрий і як не дракує у міте інституції української гаведі "Діло" або "Дового Часу". Виділи, котрі сазує експердізмістні адоцідністичні, будуть справді гінити фінансовими надбаннями, але при тім шорочку будуть змилувати з іпрі бурси молоді з порохами серпцем — дивним баченням, які змилуваним громадянським німає не дубити адоцідністичні, односторонньою педагогічною змилувати, але не дає їм тирарів, навіть, як вони могли би одержати во сазуєнній школі не позбави про те, щом в іх сазує навіть який національний адоцідністичний. Добре бало, якщо бурси змилувати своїм об'єднаністю членими і в бурсах змилувати.

брати собі прамір з кураторії. На що глядять там при іменованні управителів і директорів у наших школах? Ми всі не дуже добре знаємо! Отже наскільки більше повинно це правило находити припорошення в наших інституціях! Покищо не всіди воно так водиться у нас. Тому то вже тепер аберамо плоди такого байдужного поступовання супроти себе: «Не відаємо спільності молоді в нашому житті» (Г. «Діло» ч. 46 «На твоїх селах».)

Тому, щоб ритувати молоді покоління, якіди бурс повинні подати: 1) Щоби виховання молоді поручити таким виховникам, щодо яких нема сумніву, що вони відповідать завданням, котрого від них вимагає школа часу і наріз; 2) Повинні вже від вересня заматкувати фаховий історик, котрий за оплатою від години або й без оплати бодай раз в тижді заходив би до бурс і вчив молоді історії та географії України; 3) Повинні в будуччині приймати до бурс тільки таких учнів, які (крім, очевидно тих, що не були ще в бурсі) викажуться послідовно, що з успіхом слухали агадних лекцій.

Якщо тако національне виховання даватимемо вихованкам бурс, то його благодатний вплив буде поширюватися і на молоді, що мешкають на станціях і в родичах. А тоді, давши молоді національну свідомість оперу на знанні своєї минулщини і зацікавивши в ній пієтизм до свого рідного, дамо їй там самим спромогти нести освіту в народ і стояти непохитно при стегу своєї нації.

Кінчу зазивом до видавців бурс: Перестаньте вважати бурси за фінансові підприємства, а створіть з них школи будучих свідомих і характерних громадян — створіть майстерні, в яких має куватися обличчя грядучого покоління!

Громадський педагог.

Радянська Україна.

Нові заповідники на Україні.

Україна виготовила проекти утворення нових природничих заповідників на Україні, щоб захистити та зберегти останки природничої культури, як от парків та первісних степів, лісів то-що. НКО звернулося до Раднаркму УРСР з проханням затвердити проекти утворення таких заповідників: 1) Чорний ліс, останок величезного водосві бору, що був на Херсонщині, біля міста Зіновівська. Від цього лісу пішла назва «Чорний хліб», яким колись гнали новобранців у татарську неволю. Нині від колишнього бору залишилося кілька лісових груп, що мають велике науково-практичне значіння для вивчення всіх природничих умов степових лісів України. Територія заповідника «Чорний ліс» складає 14.065 гектарів.

2) Устимівський парк біля села Устимівки на Кіровоградщині (ст. Глобінно). Територія парку — 22 гектари уявляє со-

бою збірку чужоземних порід дерев та кущів, поклад 235 різних родів. Крім великого етнологічного значіння та культурно-освітньої цінності, цей парк відіграє велику роль з погляду акліматизації різних порід дерев степової України. Нині парк перебуває у завідуванні агроп. школи, але це не сатисфак від вищення та пущання надзвичайно рідких рослин. Щоби охолодити його заповідником зробити огорожу та поставити відповідну охорону біля нього.

3) Провальський первісний степ на Дніпчині біля державного лісного заводу. Із загальної території заводу 11.000 гектарів відокремлюється для первісного степового заповідника — понад 6.000 гектарів.

4) Парк ім. III. Інтернаціоналу. Цей парк біля міста Уманя, колишній Софіївський Потопський; територія парку 08 гектарів. Завдання утворення парку ім. III. Інтернаціоналу — збереження первісного вигляду культурно-історичного парку минулої доби кріпацтва та збереження його штучної рослинності та природи.

5) Корабельний гай. Цей заповідник на Коростенщині, надзвичайно цінний, складається з великих великих лісових груп. Селяни називають його «Корабель». Це останні залишки первісної луки. В Корабельному гаю дуби переважно віком 200—400 років. По цінності трапляється велика величезного розміру. Щодо фавни, то тут є вовки, лиси, кабани, куниці, борсуки й т. ін. Утворити з цієї первісної луки заповідник треба негайно, бо не дасть можливість зберегти залишки колишньої луки, а також бобрів, що трапляються в урочищах «Бобровий балі» та «Оале».

6) Весело-Бокорівський парк на Кіровоградщині. Територія цього парку понад 114 гектарів. НКО прохає прилучити до цього парку також і площу 382 гектарів землі.

Садівництво на Київщині.

У «Пролетарській Правді» з 24. серпня читаємо на цю тему ось яку замітку: «За час імперіалістичної громадянської війни садівництво на Київщині було занепопало. 1925 року в окрузі було під садками тільки 3500 г. Але, завдяки заходам ОЗВ останніми роками садівництво в окрузі знову поступово відроджується — поповнюють старі садки новими фруктовими деревами, насаджують нові, організують групові кооперативні садки. 1926—27 року на ремонт промислових і дрібних споживчих сортів дали 30.000 штук шеп в розсаднях округи. Цього року теж зроблено чимало для відродження садкового господарства на Київщині. Групи садків насадили 34 га. загальною — 102 га. Одже тепер на Київщині є садків 3.636 га. Тепер 31,8 відс. усіх господарств округи мають садки.

Найбільше в селянських садках вишень — 34,7 відс., слив — 25 відс., яблук — 20 відс. Кооперативних садків є

4,6 відс. Прибутковість садів збільшилася. Загальна окупна продукція садівних споживчих 20.210 тон (на 1.491.200 карб.). Для відновлення старих і утворення нових садків в окрузі засновано 38 розсаднях шеп, де минулого року виростило 772.160 диток і заочисованих диток — 268.000 шт. Шеп одностайних у розсаднях виростило 74.800 шт. двостайних — 24.000, трьохстайних — 3.443.

Велику увагу ОЗВ звертає на організації групових селянських садків. Для 17 таких садків минулого року призначено 401 га і вже 37 га. засаджено шепами. Цього року теж запроваджено організувати 36 групових садків (у 15 районах) на 416 га.

Загалом Київщина має широкі перспективи розвитку садівництва. За підтримкою планом на Київщині мають засадити садків на 5.000 га.

На економічні теми.

В справі кредитової кооперації.

IV. Оборотовий капітал і відповідальність.

(Голос у дискусії.)

Питання уділів є найважче і найболючіше у проблемі с.-госп. кредитової кооперації. Наше сільське господарство так бідне щодо власних готівкових фондів, що з гори можна сказати про те, що воно не в силі виразити в господарстві суму на уділи, які нині в банківські роки могли би відіграти помітну роль в сільсько-господар. кредиті. Іншими словами економічною неможливістю є, щоби уділовий капітал послужив основною базою кредитних відносин в сільському господарстві. Тому думка кооперативного політика має бути направлена на те, яку можливо найвищу висоту уділу належить при заснованні кредитової кооперації дораджувати, щоби вона могла в наших умовах своє завдання виконувати.

Думка провідника нашої кредитової кооперації дир. О. Сасича направлена якраз в протилежний бік. Захоплений прикладом поземельної кооперації, де середня висота уділу досягає 410 зол. увагу свою звертає в бік максимальності нашого уділу й найвищу його границю означає на 100 зол. Як економічні міркування привели його до цієї цифри, не знаємо. Чому не дати середньої поземельної цифри чи іншої напр. 50 зол. автор не висловлює. У всякому разі про мінімальний уділ, висота якого не відтравляла б широкі маси від вилучування уділу та що відповідає би силі й величині нересурсного господарства, автор нічого не говорить, уважаючи, видно, що подібне питання не грає ролі в нашій економічній політиці. Не так дивався на справу бачко селянської кредитової кооперації — Райфайзен. Його підком во інтересувало максимальна висота уділу. Вихо-

Магазин капелюхів

О. Бережницька

Львів, вул. Пекарська ч. 47.

поруває на осінній сезон останні новості у великій виборі по приступних цінах.

1-1

чи з того, що бідне сільське господарство не може будувати свого кредиту на уділах, висупає він свою сільськогосподарську закладку — ні гроша на уділи, а коли німешний економіст під впливом Шульця з Деміа забороняє безуділову кооперацію, то Райфайзен і його послідовники значували висоту уділу у найвищій висоті. В середньому в 1897 р. в німешній райфайзенській припадло на одного члена 8 марок уділового капіталу. Не знаю, що стояло тоді справа й в кредитовій кооперації імперського Союзу, хотіли со-пей не тільки не мали райфайзенської висоти до уділів, а навіть проігнав обов'язковість уділів, як кооперативну засаду. Так починала і поземельна кооперація. Автор знає, що ухвалу щодо висоти уділу (500 зол.) прийнято там тільки в 1924 р., коли і кооперативні і члени стали на мілі економічні підвалини. Цією, що ми могли би нині прийняти не мінімальну висоту уділу 10 чи навіть 5 зол., що не виключає можливості появи, де господарський став дозволяє, кооператива з високим уділом. Зі зростом добробуту мінімум цей буде піднімається і дасть Біг, дійдемо колись до поземельних 400 зол.

Надаючи, і відомі правильно, велике значіння власному майну для життя кредитівки, автор дуже турбується гармонійним відношенням поміж власним капіталом кооператива і капіталом чужим. На шість істоту, видно, давно відритий закон щодо цього. В статті читаємо, що, є приняті правило, що чужі капітали не повинні переважати більше чим удвоє майно власне (1 і 2). В наших умовах сільська кредитівка, хоча ймає цю цей «закон», не зміла би прийняти означеної на суму власну, як подвійна сума власного майна. Та яке також шість для кредитової кооперації, що Райфайзен, Гааз, і інші не знали чи який час ігнорували цей закон. Дікуючи цьому німешній с.-г. кредитова кооперація досягла надзвичайних успіхів, хоч по десятиліття істнування власні її капітали давали всього 4 прос. всіх оборотних фондів кооператива (дані з 1897 і 1906 р.р.). Т. с. відношення свого майна до чужого було: 1 до 25. На жаль, не має ні рухомих даних, щоби сказати, як стоїть в цій справі нині. Нашим ідеалом є, щоби відношення відносини вилучало, як 1 до 10, та практичний політик мусить сказати про те, чого можна і належить досягнути в наших господарських відносинах.

Ідея необмеженої відповідальності члени кооператива народилася з того, що кооператива, маючи мінімальні власні

Літом, у Люврі.

Париж, серпень 1928.

1.

Коли ви літом у Парижі і якщо розкоші Монмартра полишають вам дві-три вільні години, то зайдіть до Лювру — не до великанської крамниці (магазину) Лювру, а до справжнього Лювру, тобто до музею старих картин і різьб, примішеного в давній королівській палаці. Це — в Бритійським Музеєм, а славянським Промом і з російським Ермітажем — один з кількох перших, найбільших і найбогатших збірок мистецтва минулих днів. Ця гостина вартує труду.

Очевидно річ, ви не підете туди на те, щоб з якимсь провідником чи показником у руці по черзі оглядати і подивлятися всі «числа» образів і різьб і стверджувати на кожному числі означені в показнику признаки й прикмети: ви вже раніше це зробили, або й не робили. Тай — сохрани, Господи! — не потаскається туди, щоби й самому там приголомшитися безомисним огляданням десятків тисяч предметів (мало що так уже гомить і там безнадійно приголом-

шує людину, як таке «сумлінне» оглядання музеїв); і не на те, очевидно, щоби потім забивати «фейлетони вашої газети «описуванням» баченого (це зроблене вже, і то краще й точніше) в усіх бедекерах. А підіть туди оглядати — глядачів.

Глядачів, тобто таких, як ви, літних гостей.

Бо це публіка особлива — ці літні, вакаційні оглядачі Лювру. Не та сама, що в зими, в осені.

II.

І так зайшли ви туди вчора, у відділ старинностей. Вже від дверей побачили ви чоту британців, що повагом йшли за провідником, сусорим з виду, а виглядом трохи не похоронним, у довгому, темному «редентоті». Було там яких двацять підстаркуватих «пань», наче серйозні виробованих, тай других стільки чоловіків, з сухорлявими обличчями, з очима трохи змудженими — що бачили вже забагато дечого. Молода любовна пара тяглася трохи осібною. А на самому заді чоту ішов старий собі англієць, що мабуть уважав собі Париж місцем підлітків, бо на голові він тескав католічний бриль «Глоу-з-лесті».

Вся та публіка швидко йшла походом, слідами поводителя, і асує простягали до них свої чудесні мармурні рамена — старі грецькі статуї. Не було про них нічого в показниках, мовчав про них і поводителі байдуже проходила мимо британська чета.

Перед Вечерою Мілонською всна такі зупинились. Пішкостесом її обступили, не без деякої торжественності. Важким і одностайним голом розпочав провідник свій англійський виклад. Обличчя були нейняті цією наукою (чи то пак: поуюко, як хотів пок. Верхратський). Зовсім такі обличчя видали ми в спіритистичній (бо і такі там є) церкві в Історії, на недільних вічах і викладах у Гайд-парку.

Стукіть металю по помості. Що це? Збірка грошей у храмі? Ні, то впа на землю добре окований вальяр старої «лейди».

Ще хвиля, і дальший похід. Складами вгору, і ось ціла чета, а во-жати на чолі, в галерії картин.

III.

В цій довгій залі британців попласив на родинні французьких провідників. У них — ні показники в руках, ні поводителів з крові й костей; вони тинялися назаванта і ала-

валоси нам, вони навіть кидали задрі погляди на англійців, яким їх учитель знов розпочав щось поважно толкувати. Не вторгавшись нічого з його англійського викладу, французи посунулися далі.

Якийсь добряга батько, поруч нас, затримався з порою до свого сина, хотрий не оглядав нічого, а властиво зперто внідав очі в кінці своїх школярських черевиків (шляхами спадко підбитих):

— Не забувай, що ми прийшли до Парика тільки тому, щоби тобі показати музей Лювру. Ось, придиансь трохи «Піраміди Сабіно»-Славний образ!

— О, знаю це, відпові без запалу синок. Кілька днів тому я сам перекладав це з Тита Лівія.

Одначе кілька кроків далі пізнали ми одного з музеєвих сторожів — він брат сторожів «нашої» каміниці. Висадився на високе крісло і підлімував собі, здавалося, в літньому повітрі.

IV.

— Не думайте, що сплю, каже він. Я причаююсь. Нині мені не скринється, і зперд мене Лісковиди ще раз не вкредуть. Але киньте оком на того малюра, що колись ос-

